

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – April 2021

Litteratur – Emne HSSPL30120

Jacobsen, D. I. (2010). Forståelse, beskrivelse og forklaring: innføring i metode for helse- og

Bjørk, I.T. & Solhaug, M. (2008). Fagutvikling og forskning i klinisk sykepleie. Oslo: Akribes.
Kap. 2-3, Kap. 8

Mathisen, J. (2006). Sykepleiehistorie: ideer - mennesker - muligheter. (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Kap 5.

Melby, K. (2000). Kall og kamp - Norsk Sykepleierforbunds historie. (2. utg.) Oslo: Cappelen
<http://www.nb.no/nbsok/nb/ada3cb7625e47edf6d2a112d422c279c.nbdigital?lang=no#0>
s.305-311

Orvik, A. (2015). Organisatorisk kompetanse: Innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Kap. 8 og 9.

Selvvalgt litteratur, dvs. minimum fire vitenskapelige artikler som knytter tematikken i emnet til

Flermoen, S. (2001). Søkelys på organisasjon og ledelse. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 3-4 og 8.

Fyrand, L. (2016). Sosialt nettverk: teori og praksis. Oslo: Tano. Kap. 2-3 og 5.

Halvorsen, K., Stjernø, S. & Øverbye, E. (2016). Innføring i helse- og sosialpolitikk (6. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 2-5 og 10-11.

Ingstad, K. (2013). Sosiologi i sykepleie og helsearbeid. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 2, 3 og 6-9

Kjønstad, A. (2007). Helserett: pasienters og helsearbeidere. Oslo: Gyldendal akademisk. Del IV. Kap. 1-5

Mølven, O. (2015). Helse og jus - en innføring for helsepersonell. (8. utg.). Oslo: Gyldendal juridisk. Kap. 16

Ruyter, K. W., Førde, R. & Solbakk, J. H. (2014). Medisinsk og Helsefaglig etikk. Oslo: Gyldendal akademisk. S. 273 - 287 Ressursprioritering i helsetjenesten.

Tjora, A. (Red.). (2008). Den moderne pasienten. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 9: 157-172.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – April 2021

Generelle retningslinjer for vurdering av skoleeksamen – Emne 30120

Under forberedelsene til skoleeksamen har studentene tilgang på en 'eksamensbank', dvs. eksamensoppgaver som berører tematikken / innholdet i emnet. De er dessuten informert om at alle oppgaver til skoleeksamen vil bli trukket fra 'eksamensbanken'.

Studentene har dermed tilgang til alle relevante eksamensoppgaver i forkant av skoleeksamen. Av den grunn må alle oppgaver besvares og oppfylle minimumskravet (E), for å bestå hele skoleeksamen.

I tillegg gjennomføres skoleeksamen hjemme, der alle hjelpemidler er tillat. Av den grunn forventes det at studentene oppgir referanser når de siterer kilder eller anvender argumenter fra kilder i sin besvarelse.

Alle besvarelser vil bli kontrollert for plagiering i Inspira.

Krav til innhold i besvarelsene

Alle oppgaver har til formål å vurdere om studenten kan relatere tematikken i emnet til sykepleie, pasienter og / eller helsetjenesten. Av den grunn bes studentene om å vise sin forståelse av temaet ved hjelp av redegjørelser. Hva man skal gjøre rede for kommer frem av oppgaveteksten.

Det varierer i hvilken grad pensum gir utdypende svar på oppgavene, samt at studentene har tilgang til alle hjelpemidler.

Av den grunn honoreres det når studenten gjør rede for andre forhold enn de som er beskrevet i pensum og bruker andre referanser enn pensum i besvarelsen, så lenge de er relevant for oppgaven.

I tillegg er studentene blitt anbefalt å bruke sine 350 ord per oppgave til noen få utdypende redegjørelser enn mange og mindre utdypende redegjørelser.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – April 2021

OPPGAVE 1

Ifølge rolleteorien antar man at menneskers handlinger er et resultat av ulike former for sosialisering.

Gjør rede for hvordan ulike former for sosialisering er med på å påvirke menneskers atferd når de blir tildelt pasientrollen.

Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

Gi eksempler. (Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Ingstad, K (2013) *Sosiologi i sykepleie og helsearbeid*. Gyldendal akademisk, kap 6

Pensum beskriver to typer av sosialisering, dvs primær- og sekundærsosialisering. Begge har betydning for mestring av sykdom.

Primærsosialiseringen er knyttet til nære relasjoner, f.eks. normene familien / nære venner har for forståelse og mestring av sykdom, og ofte ubevisste / internaliserte måter å forholde seg til sykdom på.

Sekundærsosialiseringen er knyttet til den lærte sykerollen i andre sosiale settinger, f.eks. i møte med helsepersonell eller andre pasienter. Her kan det være relevant å trekke veksler på pasientkulturen som er et annet tema i emnet.

Et siste perspektiv som kan trekkes inn er pasientrollen, dvs de rettigheter og plikter man får som pasient og der innlæringen til den rollen vil påvirke atferden.

Minimumskravet (E) er at kandidaten gjør rede for hvordan enten primær- eller sekundær sosialisering påvirker pasienters atferd ved sykdom.

En meget god besvarelse (A) kjennetegnes av at kandidaten gjør rede for hvordan både primær- og sekundær sosialisering påvirker pasienters atferd ved sykdom på ulike måter.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – April 2021

OPPGAVE 2

Gjør rede for faktorer som har ført til en profesjonalisering av sykepleien, samt fordelene og ulempene ved profesjonaliseringen av sykepleieryrket. Gi eksempler.

Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Halvorsen, K., Stjernø, S. & Øverbye, E. (2016). *Innføring i helse- og sosialpolitikk (6. utg.)*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5

Pensum omtaler følgende faktorer som har vært med på å profesjonalisere av sykepleien og de andre velferdsprofesjonene:

- Krav til teoretisk kunnskap / akademiseringen av utdanningen
- Økende vektlegging av forskning / vitenskap
- Samfunnet tildeling av myndighet (lovverk) til å utøve et faglig skjønn
- Samfunnets behov for velferdsprofesjoner for å ta ansvar for oppgaver som tidligere ble ivaretatt av familien

Det forventes at kandidaten med utgangspunkt i redegjørelsen av en eller flere av faktorene kan gjøre rede for både fordeler og ulemper ved profesjonaliseringen. Fordelene / ulempene kan knyttes til både pasient, sykepleien og samfunnet.

Minimumskravet (E) er at kandidaten gjør rede for enten a) en faktor som har ført til profesjonaliseringen av sykepleien, b) en fordel eller c) en ulempe ved profesjonaliseringen av sykepleien.

En meget god besvarelse (A) kjennetegnes av at kandidaten gjør rede for både a) en eller to faktor, b) en eller to fordeler og c) en eller to ulemper ved profesjonaliseringen av sykepleien.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – April 2021

OPPGAVE 3

Den byråkratiske organisasjonsformen preger både offentlig virksomhet og private bedrifter. Ta utgangspunkt i kjennetegnene på et byråkrati og gjør rede for fordeler og ulemper knyttet til byråkratiseringen av helsetjenesten for pasienter. Gi eksempler.

Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Flermoen, S. (2001). *Søkelys på organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget, Kap. 3:40-46

Kjennetegnene som beskrives i pensum er:

- Formalisert arbeidsdeling og Spesialisering – tydelig definerte (skriftlig) ansvarsområder som følge av kompetanse
- Hierarkisk autoritetsstruktur – eks. linjeledelse, mest makt på toppen
- Skriftlig saksbehandling – rasjonelle og nøytrale beslutningsprosesser
- Teoretisk skolering – formell kompetanse knytt til posisjonen i organisasjonen
- Fulltidssysseting – skille jobb og privatliv, ingen private næringsinteresser
- Skriftlig regelverk – formelle regler som er nedtegnet for å regulere de fleste handlingene i organisasjonen

Pensum gjør rede for følgende fordeler og ulemper:

- Effektiv og rasjonell drift
- Forutsigbarhet over arbeidsprosessene, f.eks. saksbehandling
- Objektivitet med bakgrunn i at formelle regler skal regulere arbeidet
- Hurtig – Standardprosedyrer skaper raske avgjørelser
- Forskjellsbehandling, fordi byråkratiet skaper mange barrierer før man får tildelt et gode fra organisasjonen er det nødvendig at de som henvender seg har ressurser for å få tilgang på tjenester (eks. kjenner sine rettigheter)
- Målforskyvning, dvs. at reglene blir et mål i seg selv

Minimumskravet (E) gjøre rede for enten en fordel eller en ulempe ved byråkratiseringen av helsetjenesten for pasienter.

En meget god besvarelse (A) kjennetegnes av at kandidaten gjør rede for både fordeler og ulemper ved byråkratiseringen av helsetjenesten for pasienter.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – April 2021

OPPGAVE 4

«Medikalisering» er begrepet på prosesser som fører til at tidligere ikke-medisinske problemer blir definert som medisinske problemstillinger eller sykdomstilstander.

Gjør rede for fordeler og ulemper medikalisering kan føre til for pasienter og samfunnet. Gi eksempler.

Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Ingstad, K. (2013). *Sosiologi i sykepleie og helsearbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 2

Pensum beskriver følgende fordeler og ulemper ved medikaliseringen:

- Ny og bedre behandling til folk med problemer
- Aksept i fellesskapet når «noe» defineres som sykdom
- Flere får hjelp når noe defineres som sykdom
- Kostnadskrevende for samfunnet når flere skal behandles
- Økt fare for å bli skadet av medisinsk behandling eks. medikament avhengighet
- Det skapes urealistiske forventinger til «livet»
- Flere fordeler eller ulemper kan være relevante og bør anerkjennes dersom kandidaten kan gjøre rede for sammenhenger mellom medikalisering og ulike ulemper / fordeler.

Minimumskravet (E) at kandidaten har to redegjørelser av enten fordeler eller ulemper ved medikaliseringen for enten pasienter eller samfunnet.

En meget god besvarelse (A) kjennetegnes av at kandidaten gjør rede for både fordeler og ulemper ved medikaliseringen for både pasienter og samfunnet.